

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**2 Nisan 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

2 Nisan 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2329)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilikler İçin Arsa Takasına İlişkin Protokolün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2330)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mesleki Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2331)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Sürekli Görevle Yurt Dışında Bulunan Memurlara Ödenecek Aylıklara İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 2332)

— Çivril İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Denizli İli, Baklan ve Çivril İlçeleri Sınırları İçerisinde Yer Alan Taşınmazlar ile Söz Konusu Proje Kapsamında İnşa Edilecek Sabit Tesisler, Ulaşım Yolları, Enerji Nakil Hatları, Katodik Koruma Hatları ve Anot Yataklarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2333)

— Demirci İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Manisa İli, Gördes ve Demirci İlçeleri Sınırları İçerisinde Yer Alan Taşınmazlar ile Söz Konusu Proje Kapsamında İnşa Edilecek Sabit Tesisler, Ulaşım Yolları, Enerji Nakil Hatları, Katodik Koruma Hatları ve Anot Yataklarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2334)

— Mut İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Karaman ve Mersin İllerinde Yer Alan Taşınmazlar ile Söz Konusu Proje Kapsamında İnşa Edilecek Sabit Tesisler, Ulaşım Yolları, Enerji Nakil Hatları, Katodik Koruma Hatları ve Anot Yataklarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2335)

— Yenikent Pig-Aksaray Ayrımı Doğal Gaz Loop Hattı Projesinin Gerçekleşmesi Amacıyla Aksaray İli, Merkez İlçe Sınırları İçerisinde Yer Alan Taşınmazlar ile Söz Konusu Proje Kapsamında İnşa Edilecek Sabit Tesisler, Ulaşım Yolları, Enerji Nakil Hatları, Katodik Koruma Hatları ve Anot Yataklarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2336)

— 154 kV (Hacılar TM-Kesikköprü TM) Brş.N.-Atakale RES Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazlarda Direkt Yerlerinin Mülkiyet Şeklinde, İletken Salınım Gabarisinin ise İrtifak Hakkı Kurulmak Suretiyle Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2337)

— Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267 (1999), 1988 (2011) ve 1989 (2011) Sayılı Kararlarıyla Listelenen Kişi, Kuruluş veya Organizasyonların Tasarrufunda Bulunan Malvarlığının Dondurulması Hakkındaki 30/9/2013 Tarihli ve 2013/5428 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki (1) Sayılı Listede Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2338)

— Su Altında Korunması Gerekli Kültür ve Tabiat Varlıklarının Bulunduğu Bölgelerde Dalış Yasağı Uygulanmasına Dair 5/4/2016 Tarihli ve 2016/8743 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki

Ege Denizi’nde Yer Alan Dalışa Yasak Sahalara İlişkin Harita ve Koordinat Listesinin Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2339)

— Şehir İçi Raylı Ulaşım Sistemleri, Metrolar ve Bunlarla İlgili Tesislerin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca Üstlenilmesi, Devralınması ve Tamamlanmasını Müteakip Devri ile İlgili Şartların Belirlenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2340)

ANAYASA MAHKEMESİ ÜYELİĞİNE SEÇME KARARI

— Anayasa Mahkemesi Üyeliğine, Yargıtay Üyesi Basri BAĞCI’nın Seçilmesi Hakkında Karar (Karar: 2020/113)

YÖNETMELİKLER

— Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Belediye Zabıta Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik

— Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

— COVID-19 Salgınının Kamu İhale Sözleşmelerine Etkisi ile İlgili 2020/5 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞLER

— İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/8)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

— Tıbbi Tanı Kitlerinin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2020/19)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 27/2/2020 Tarihli ve 2016/4177 Başvuru Numaralı Kararı

Yoksul lkeler için ‘gıda krizi’ uyarısı

Dünya genelinde evde “karantina” buğday ve pirinç fiyatlarında hızlı artışa yol açtı. FAO, yoksul ülkeler için gıda krizi uyarısı yaptı.

02 Nisan 2020

Hilal SARI

Chicago Emtia Borsası’nda (CBOT) işlem gören buğday fiyatı, diğerk emtiaların aksine mart ortasından bu yana yüzde 15 yükseliş kaydederek hafta başında 5,72 dolar/kile düzeyine kadar yükseldi. Uluslararası Hububat Konseyi verilerine göre ise pirinç piyasası için gösterge niteliğinde olan Tayland pirincinin ton fiyatı yıl başından bu yana yüzde 17 artışla 490 dolara ulaşıtı.

Salgın nedeniyle evlerden çıkmayan 3 milyarın üzerinde insan, daha fazla makarna, pirinç ve ekmek tüketmeye başılayınca, buğday ve pirinç fiyatları ykselişge geçti. Öte yandan tarım emtialarının yetiştirildiğı tarlalarda ise tedarik zincirinde kırılmalar olduğı haberleri gelmeye başıladı. Ayrıca eşıitli ülkeler de tarım ürünlerinin ihracatına kısıtlamalara gidiyor.

Wall Street Journal’da yer alan habere göre, dünyanın en büyük buğday üreticilerinden Fransa’daki karantina önlemleri nedeniyle Avrupa buğday fiyatlarında sıçrama yaşıyor.

Fakir ÷lkelerde gıda krizi riski

Hububatları ÷lkeler ve sınırlar arasında hareket ettirmede yaşanan aksaklıklar, ÷lkelerin alımları hızla artırmasıyla bir araya gelince salgının küresel gıda piyasasına etkilerinin de artacağı öngör÷l÷yor. Birleşmiş Milletler'e bağlı Gıda ve Tarım Örg÷tü (FAO) kıdemli ekonomisti Abdolreza Abbassian, "Şu anda yaşadığımız bir tür mükemmel fırtına" diyor. Örgüt lojistik aksaklıkların yanı sıra gelişmekte olan ÷lkelerin para birimlerinin değer kaybetmesinin, özellikle gıda ithalatı yapan ÷lkeler için alımları daha pahalı hale getirdiğini belirtiyor ve önemli bir uyarı yapıyor: "Bu gelişmeler daha fakir ÷lkeler ve salgının en sert vurduğu ÷lkelerde bir gıda krizine yol açabilir."

'Stoklar gezegene yeter'

Rusya, Ukrayna ve Latin Amerika gibi büyük tarım ürünü ihracatçılarında kaydedilen güçlü rekolteler sayesinde tahıl ve yağlı tohum stokları düzeyleri şu anda yüksek. ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre küresel buğday rekoltesi Ağustos'ta sonlanacak olan 2019-20 sezonunda 764,5 milyon metrik tona ulaşarak tarihi rekor düzeyi görecek. AgriCensus'tan analist Tom Houghton "Şu an hala gezegendeki herkesi doyurmaya yetecek kadar buğday var" diyor. Ancak, sorun, bu buğdayın doğru yere ulaşmasını sağlamak olabilir.

Taşıma maliyeti de artıyor

Fransa'da kamyon şöförü eksiği nedeniyle hububat sektöründe zorluklar yaşanmaya başladı. Ayrıca şu anda hububatın limanlara sevkiyatının maliyetlerinde de artışlar yaşanıyor. Emtia tüccarlarına pazarlama danışmanlığı veren Dave Marshall'a göre karantinalar ve evde yemek oranındaki artış ise 'kısa vadeli çalkantılara' neden oluyor. "Restoranlar kapandıkça, tüketiciler evde yemek yapmak zorunda kalıyor. Bu da evdeki envanterlerine ekleme yapmalarını gerektiriyor" diyor Marshall.

Bazı büyük tarım ürünü ihracatçısı ÷lkeler yurtiçi tedarikini korumak ve yurtiçi gıda enflasyonunun yükselmesini engelleyebilmek için gıda ihracatlarına yasak getirmeye hazırlanıyor. İlk yasak Rusya'dan geldi. Kommersant gazetesinin haberine göre, Rusya'dan buğday, mısır, çavdar ve arpa ihracatının 1 Nisan-30 Haziran 2020 tarihleri arasında 7 milyon ton ile sınırlandırılması planlanıyor. Geçen hafta Kazakistan unun, Vietnam da pirincin ihracatını geçici olarak yasakladı. Sonrasında Kazakistan bu yasağı kaldırıp buğday ihracatına yeni kota getirileceğini duyurdu.

Türkiye de dahil, alımlar hızlandı

Dünyanın en büyük buğday ithalatçısı Mısır'da Devlet Başkanı El Sisi gıda rezervlerinin yükseltilmesi talimatı verdi. Türkiye'de Toprak Mahsulleri Ofisi, yıl

başından bu yana yüzbinlerce ton ekmeçlik buğday ve makarnalık buğday alım ihalesi açtı. Rabobank analisti Michael Magdovist salgının uzun süreli değışikliklere neden olabileceğini belirterek, “Ülkeler řu anda karantina uygulamak gerekirse diye yeterli miktarda stok ithalatı yapmak istediğini gösteriyor” diye konuşuyor.

Gıda zincirinde aksama olmaması için ülkeler ne yapmalı?

FAO, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Genel Direktörleri QU Dongyu, Tedros Adhanom Ghebreyesus ve Roberto Azevedo, milyonlarca insanın gıda güvenliğini sağlamak için neler yapılması gerektiğine yönelik ortak bir açıklama yaptı.

Çok önemli çağrılar içeren açıklamada, hükümetlerin giderek yayılan salgınla mücadelede yasal tedbirler uygularken, gıda güvenliğini, küresel gıda ticaretini ve gıda güvenliği üzerindeki etkileri azaltmak için ayrıca özen göstermesi vurgulanıyor.

Ortak açıklamada öne çıkan bazı önemli uyarılar ise şöyle:

- **Tedbirler gıda tedarikliğini etkilememeli:** Dünyadaki milyonlarca insanın gıda güvenliği ve geçim kaynakları uluslararası ticarete bağılı. Ülkeler, artan salgını önlemek için yasal tedbirleri yürürlüğe koyarken, gıda tedarikli, küresel gıda ticareti ve gıda güvenliği üzerindeki olası etkileri azaltmak için de ayrıca özen göstermeli.
- **Gıda israfı artabilir:** Tarım ve gıda endüstrisi işçilerinin hareketlerini kısıtlayacak ve yiyecek konteynerlerinin sınırda gecikme yaşamasına sebep olacak aksamalar kolay bozulan gıdaların çürümesi ve gıda israfının artmasıyla sonuçlanabilir.
- **Gıda ticaretinde sınırlama sert sonuçlar doğurur:** Gıda ticaretindeki sınırlamalar, gıda güvenilirliği üzerinde de gerekçesiz endişeler oluşturabilir. Şayet böyle bir senaryo gerçek olursa, bu durum, gıda talep zincirinde kesintiye yol açar ve başta en kırılgan ve gıda güvensizliği yaşayan topluluklar için sert sonuçlar doğurur.

• **Belirsizlik ihracat yasak dalgası başlatabilir:** Gıda mevcudiyetine ilişkin belirsizlik, küresel pazarda darlık yaratarak, bir ihracat kısıtlamaları dalgasını tetikleyebilir. Bu tür reaksiyonlar, gıda arzı ve talebi arasındaki dengeyi değiştirerek, fiyat artışlarına ve fiyat değişkenliğinin artışına neden olabilir.

• **Gıda zincirindeki işçilerin sağlığı kritik öneme sahip:** Benzer şekilde, işleme ve satış bölümlerindeki gıda üreticileri ve gıda işçilerinin de korunmaları hastalığın yayılmasını önlemek ve gıda tedarik zincirlerinin devamı için kritik öneme sahiptir. Sıkı güvenlik gereklilikleri altında tüketiciler, başta yaşlılar ve çocuklar gibi en çok muhtaç olanlar olmak üzere, kendi topluluklarındaki yiyeceklere erişimleri olmaya devam etmelidir.

• **Üretim, tüketim, stok ve fiyat bilgileri gerçek zamanlı erişilebilir olmalı:** Ayrıca gıda ticareti tedbirleri, gıda üretimi, tüketimi ve stok seviyeleri ile gıda fiyatları hakkındaki bilgilerin gerçek zamanlı olarak erişilebilir olmasını da sağlamalıyız. Bu; belirsizliği azaltır, üreticilerin, tüketicilerin ve ticaret ile uğraşanların daha bilinçli kararlar almasını sağlar. Hepsinden önemlisi, panik alışverişinin ve gıda ile diğer tüketim malzemelerin stoklanmasının kontrol altına alınmasına yardımcı olur.

Ülkelere 5 önemli mesaj

Dünya Sağlık Örgütü, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü ve Dünya Ticaret Örgütü'nden ülkelere çok önemli beş çağrı var:

1. Küçük çiftçiye üretim ve pazarlamasında destek olun
2. Gıda ve yardım programlarını genişletin
3. Darboğazlara odaklanarak, gıda değer zincirini canlı tutun
4. Politikalarınız küresel ticareti kesintiye uğratmasın
5. Makroekonomik gelişmeleri iyi yönetin, gıda enflasyonuna fırsat vermeyin.

İhracatçı demiryolu ve hava kargoya yöneliyor

Ticaret Bakanlığı TİM'e yazı göndererek, salgın nedeniyle ihracatın sekteye uğramaması için alternatif güzergahların oluşturulması gerektiğine dikkat çekti. İhracatçılar, deniz, kara ve havayolu sınır kapıları kapanınca, Turkish Cargo ve demiryoluna yöneldi.

02 Nisan 2020

Fikri CİNOKUR

ANTALYA - Koronavirüs salgını nedeniyle deniz ve kara yolu ile havayolu sınır kapılarının kapatılması nedeniyle ihracatçılar alternatif ihracat için Turkish Cargo ve demiryoluna yöneliyor. Ticaret Bakanlığı Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü'nden TİM'e gönderilen yazıda, koronavirüs salgını sonucu ihracatın sekteye uğramaması amacıyla ihraç ürünlerin taşınmasında alternatif güzergâhların oluşturulması ve özellikle demiryollarının payının artırılmasının büyük önem taşıdığı belirtildi.

Yazıda, ihracatçıların bilgilendirilmesi amacıyla TCDD Taşımacılık A.Ş. ve TCDD'nin resmi operatörü olan Pasifik Eurasia firması ile yapılan çalışmalar kapsamında daha sonra sunum yapılacağı belirtildi. Pasifik Eurasia Lojistik şirketi tarafından, Türkiye'nin dış ticaret hacminin artırılmasına yönelik, ucuz, güvenli, süreklilik esaslı bir taşıma modeli olan ve bu güne kadar hak ettiği ilgiyi görmeyen demiryolu

taşımacılığı ile Gürcistan, Azerbaycan, Rusya, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Çin pazarının ihracatçılara ve ithalatçılara açıldığı ifade edildi. Yazıda, şöyle denildi: “Ülkemiz demiryolu ray genişliği Avrupa standartları ile aynı olup 1435 mm’dir. Ancak eski Sovyetler Birliği ülkeleri ray genişliği 1520 mm’dir. Ray genişliği farklılığından dolayı vagonlar kesintisiz ülkeler arası geçiş yapamıyor. Bu bağlamda ülkemiz tarafından hattın devamlılığı esas alınarak 1435 mm ray genişliği Gürcistan’ın Ahılkelek (Ahalkalaki) istasyonuna kadar inşaat edilmiştir. Canbaz sınır kapısından 30 kilometre Gürcistan topraklarında 1435 mm ray genişliği Ahılkelek istasyonuna kadar gitmektedir.”

BAİB üyelerine ayrıcalıklı tarife

Pasifik Eurasia şirketi, Asya ve Avrupa arasındaki transit taşımalar ile uluslararası ticareti zenginleştirmek, lojistik alternatiflerini ve zincirlerini geliştirmek, küçük, orta ve büyük işletmelere lojistik konusunda seçenek sunmak, istihdama ve ülkemizin ihracatına katkı sağlamak amacıyla TCDD’nin resmi operatörü olarak faaliyet gösteriyor.

Pasifik Eurasia Lojistik şirketi, BTK demiryolu hattında (Gürcistan- Azerbaycan- Kazakistan-Çin), ve Rusya ile imzalanan Kuzey koridoru hattında TCDD’nin tek resmi operatörü olduğunu, Çin’den Avrupa’ya giden ilk ihracat treninin Türkiye parkuru ve Marmara Tüneli geçişinin tüm organizasyonu/operasyonu kendileri tarafından gerçekleştirildiğini bildirdi.

Batı Akdeniz İhracatçı Birliği'nin (BAİB) üyelerine gönderdiği yazıda ise, Turkish Cargo ile daha önce işbirliği yaptıkları anımsatıldı. Bu işbirliği kapsamında Turkish Cargo’nun ihracatçılara, ihraç ettikleri ürün ve tonajla ilgili bilgi edinmek amacıyla anket çalışması yaptığı vurgulandı. BAİB’in yazısında, 'BAİB üyelerine ayrıcalıklı tarife' uygulanacağı söylendi.

Turkish Cargo anket yapıyor

BAİB'in üyelerine gönderdiği yazıda; “COVID-19 virüsünün yayılmasının önlenmesine yönelik ülkelerin aldığı tedbirler kapsamında karayolu ile nakliyyede bir takım sorunlar yaşanıyor. Bu itibarla, Turkish Cargo ile birliğimizin daha önce yaptığı işbirliği protokolüne istinaden, karayoluna alternatif yaratmak amacıyla Turkish Cargo tarafından birliğimiz üyelerine yönelik havayolu ile nakliye konusunda ayrıcalıklı tarifeler için bir çalışma yürütülmektedir. Söz konusu çalışmaya temel teşkil etmesi için firmanız tarafından havayolu nakliyesi ile ihracatını gerçekleştirebileceğiniz ürünler ile ilgili anketi yanıtlamanızı rica ederiz” denildi.

İmalatta ilk ‘semptom’ görüldü!

Büyümenin öncü göstergelerinden İSO Türkiye İmalat PMI, mart ayında 48,1’e inerek, üç aylık aranın ardından eşik değeri 50,0’nin altına geriledi. Virüs salgınının ilk etkilerine işaret eden endekste, zorlukların büyük ölçüde salgın kaynaklı olduğu belirtildi.

02 Nisan 2020

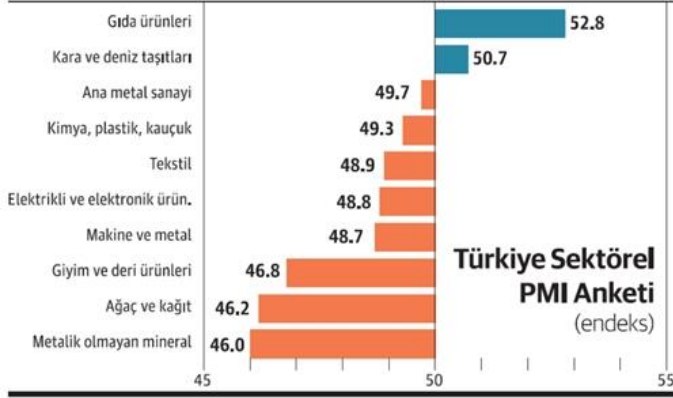
Şebnem TURHAN

Koronavirüs vakasının Türkiye’de görülmesinin ardından tüm sektörlerdeki yavaşlama Türkiye İmalat PMI (satın alma yöneticileri endeksi) verilerinde kendini gösterdi. Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) mart ayında 48.1’e gerileyerek son üç ayda ilk kez eşik değeri 500’nin altında indi. Endeks şubatta 52.4 seviyesindeydi. Eşik değeri olan 50’nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde iyileşmeye 50’nin altı ise kötüleşmeye işaret ediyor. Anketin mart ayının ilk 15-20 gününde yapılmış olmasına rağmen gözlenen bozulma nisanda rakamın daha aşağıya geleceğini gösteriyor.

İhracat siparişlerinde sert düşüş

Verilere göre üretim, son beş ayda ilk kez hız kaybederken, yeni siparişler iki aylık genişleme sürecinin ardından düşüş gösterdi. Salgının küresel boyutunun yansıması olarak yeni ihracat siparişleri de büyük ölçüde yavaşladı. Yeni ihracat siparişlerindeki gerileme, toplam yeni siparişlerdekinden daha yüksek oldu. İş yüklerindeki yavaşlamaya rağmen, Türk imalatçıları martta ek personel almaya devam etti. İstihdam böylece üst üste üçüncü ay arttı. Bazı firmalar, istihdam artışının önceki aylarda yeni sipariş alımlarında görülen iyileşmeden kaynaklandığını belirtti.

Firmalar satın alma faaliyetlerini geçen yıl ekimden beri ilk kez azalttı. Satın alınan ürünlerin teslimatı da koronavirüs salgınından ağır bir şekilde etkilendi ve tedarikçilerin teslimat sürelerinde anketin başladığı Haziran 2005'den beri ikinci en belirgin bozulma yaşandı.

SEKTÖRLERDE DURUM

Nisan 2020 itibarıyla ilk kez açıklanmaya başlanan sektörel PMI verilerine göre koronavirüs salgını, martta imalat sektörlerinde aksamalara yol açtı ve sektörlerin çoğunda faaliyet koşullarının rekor düzeyde yavaşlamasına neden oldu.

GIDA: Koronavirüs endişelerinin gıda talebinde yol açtığı artışa bağlı olarak gıda ürünleri sektörünün üretimi, veri serisinin başladığı Ocak 2016'dan beri en yüksek artışı sergiledi.

TEKSTİL: Yeni siparişlerde son 10 ayın en belirgin yavaşlaması gerçekleşti üretim son üç ayda ilk kez düştü. Buna rağmen, istihdam son dört ayda ilk kez arttı.

GİYİM VE DERİ: Üretim sert bir şekilde yavaşladı ve dokuz aylık büyüme sürecini sona erdirdi. Girdi fiyatları keskin artış kaydetti ve enflasyon Temmuz 2019'dan beri en yüksek seviyede gerçekleşti.

AĞAÇ VE KAĞIT: Takip edilen on sektörden üretimi martta en çok yavaşlayan sektör ağaç ve kağıt ürünleri sektörü oldu. Yeni siparişler de belirgin hızla yavaşlarken, istihdam ve satın alma faaliyetleri azaltıldı.

KİMYASAL, PLASTİK VE KAUÇUK: Sektörde tedarikçilerin teslimat süreleri, serinin başladığı Ocak 2016'dan beri en belirgin artışı kaydetti. Bu arada yeni siparişler son dört ayda ilk kez ivme kaybetti ve üretim geçen döneme göre daha fazla yavaşladı.

METALİK OLMAYAN MİNERAL: On sektörün içerisinde faaliyet koşullarının en

belirgin şekilde yavaşladığı sektör metalik olmayan mineral ürünler sektörü oldu. Üretim şubata kıyasla daha yüksek oranda yavaşlarken, önceki ay yatay seyreden yeni siparişler bu kez düşüş gösterdi.

ANA METAL: Üretimde son altı ay boyunca büyüme gerçekleştiren ana metal sanayi sektörü martta salgının etkisiyle yavaşladı. Bir önceki ay artış gösteren yeni siparişler de ivme kaybetti.

MAKİNE VE METAL: Şubatta son 2 yılda gerçekleşen ilk büyümenin ardından makine ve metal ürünler üretimi ilk çeyreğin sonunda yavaşladı. Yeni siparişler son beş aylık dönemde ilk kez geriledi ve düşüş belirgin düzeyde kaydedildi.

ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK ÜRÜN: Üretim ve yeni siparişlerdeki yavaşlama belirginleşti sektördeki faaliyet koşullarının üst üste dördüncü ay zayıfladı. Sektör, girdi maliyetlerinde en keskin artışın gerçekleştiği sektör oldu.

KARA VE DENİZ TAŞITLARI: Faaliyet koşullarında iyileşme gerçekleştiren iki sektörden biri. Yeni siparişler üst üste üçüncü ay arttı, ancak bu artış söz konusu üç ayın en düşük oranında gerçekleşti.

Önümüzdeki dönem ne bekliyoruz?

Türkiye, dünyanın geri kalanına göre virüs salgınının daha geç başladığı bir ülke olduğu için, sanayi üretiminde, ihracatta ve iç tüketimde olumsuz etkiler ayın özellikle ikinci yarısında görülmeye başladı. Bu nedenle Mart ayında PMI verisinde limitli bir düşüş yaşandı. Mart ayında Türkiye’de yeni siparişlerde ve ihracat siparişlerinde kayda değer bir gerileme oldu. Gelecek aylarda küresel anlamda PMI verilerinde karışık bir resim göreceğiz. Dün devlet bugün de Markit verisi açıklanan Çin’de, gördüğümüz bu toparlanma iyi bir işaret. Şubat’taki sert düşüşün ardından Mart’taki sert yükseliş kontrolsüz bir daralma sürecinde olmadığımızı gösteriyor. Avrupa ve ABD’de önümüzdeki aylarda sanayi üretiminde gerileme devam edecek. Gerilemenin süresi ve şiddeti iki değişkene bağlı: Salgının kontrol altına alınma süresi ve ekonomik tedbirlerin işe yarama potansiyeli. Eğer her ikisinde de hızlı ve olumlu bir süreç yaşanırsa sanayi üretimindeki bu gerileme de o kadar kısa sürer. Ancak ekonomik tedbirlerin işe yaramaması (gecikme, koordinasyonsuzluk vb. nedenlerle), ya da salgının kontrol altına alınamaması (alınsa bile yeniden canlanması) gibi durumlarda reel sektörde de toparlanma o kadar savsar. En iyi senaryoda bile bu sürecin Mart’ta başlayıp Nisan’da bitmesi gibi bir olasılık yok. Her şey yolunda giderse, önce finansal piyasalarda, sonra tüketici güveninde bir iyileşme gördükten sonra PMI endeksleri ya da sanayi üretiminde bir toparlanma sürecine girebiliriz.

Albayrak: Nakdi yardımları artırmak için çalışmalarımız sürüyor

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, gündemdeki konulara ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Albayrak, 'Devlet olarak gereken tüm destekleri sunuyoruz ve sunmaya devam ediyoruz. Nakdi yardımları artırmak için çalışmalarımız sürüyor' dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, yeni tip koronavirüsle (Kovid-19) mücadele sürecinde firmalara, işçi çıkarmak ya da çalışanlarını ücretsiz izine çıkarmak yerine Kısa Çalışma Ödeneğine başvurmaları çağrısında bulunarak, "Böylece vatandaşlarımızın maaş almaya devam etmesini sağlayalım." dedi.

Albayrak, Twitter hesabından paylaştığı videoyla, gündeme ilişkin değerlendirmede bulundu.

Bütün dünyanın Kovid-19 salgınıyla mücadele ettiğine dikkati çeken Albayrak, "Bu öyle bir mücadele ki sadece salgınla değil, salgının neden olduğu ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunla da mücadele ediyor ve çözüm yolu aranıyor. Tüm dünya belki de tarihte bu boyutta ilk kez ortak bir 'düşmana' karşı aynı endişeyi, aynı sorunları yaşıyor." diye konuştu.

Albayrak, ülke olarak, bu hastalıktan en erken ve en az hasarla kurtulmak için büyük bir çaba harcadığına işaret ederek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Öncelikle şunu söylemek isterim ki vatandaşlarımızın sağlığı bizim için her şeyin üstündedir. Bu kapsamda ilk günden itibaren Sağlık Bakanımızla bire bir irtibat kurarak gerekli tüm destekleri anbean veriyoruz. Virüsün dünya kamuoyunun gündemine geldiği ilk günden bu

yana ortaya konulan yakın takip ve erken önlemlerle bu virüsün ülkemize girişini mümkün olduğunca geciktirdik. Hep birlikte ortaya koyacağımız birliktelik ve mücadele ile ülkemizi bu salgından kurtaracağımıza olan inancımız tamdır. Biz devlet olarak gereken tüm destekleri milletimizin, sizlerin emrine sunuyoruz ve sunmaya devam edeceğiz."

Bu mücadele esnasında bir kez daha Türk milletinin ne kadar yüce gönüllü olduğunu ortaya koyan bir tabloyla karşı karşıya kalındığını belirten Albayrak, "Vatandaşlarımız, devlet ile milletin bu badirenin üstesinden gelmek için ortaya koyduğu tarihi dayanışmaya destek sunma noktasında birçok farklı sivil toplum kuruluşu çatısı altında yardım kampanyaları başlattı. Nihayetinde Cumhurbaşkanımız, milletimizin bu dayanışma iradesine en güçlü desteği vermek, insanımızın arzu ettiği bu dayanışmaya ön ayak olmak için 'Biz Bize Yeteriz Türkiye' kampanyasını başlattı. Dünya ölüme terk edilen yaşlıları, yağma endişesi ile alınan güvenlik önlemlerini konuşurken, biz Türk milleti hayırda yarışmayı tercih ettik." değerlendirmesinde bulundu.

Albayrak, "Türkiye'nin Allah'ın izniyle bu salgından ve badireden çok daha güçlenerek çıkacağına" işaret ederek, şunları kaydetti:

"İşte o güne kadar da tek bir gayemiz var. Salgınla da salgının neden olduğu ekonomik tahribatla da sonuna kadar mücadele edeceğiz. Hastalarımız var, kayıplarımız var. Her akşam salgınla ilgili paylaşılan vaka ve ölüm verileri asla bir sayıdan ibaret olamaz. Her biri bir eş, bir anne, bir baba, bir kardeş. Her bir kaybımızın acısını yüreğimizde hissediyoruz. Bu salgın hepimizi, sevdiklerimizi, yakınlarımızı tehdit ediyor. Böyle bir tehdide karşı bütün ön yargılardan, bütün fikri duvarlardan sıyrılarak mücadele edilebiliriz. Milletimizin sağlığını korumak için gerekli tüm tedbirleri alacağız."

Hiçbir vatandaşın işini kaybetmemesi için canla başla çalışacaklarını vurgulayan Albayrak, "Azami sağlık hassasiyeti önceliği ile üretimimizi sürdüreceğiz. İşini, gelirlerini kaybeden vatandaşlarımızın sorunlarını ivedilikle çözmek için var gücümüzle uğraşacağız. Türkiye olarak yakın dönemde hayata geçirdiğimiz adımlar ve yatırımlar neticesinde hamdolsun bu sürece iyi bir durumda girdik. Bu salgın, ekonomide tarihi kur saldırıları ile aynı anda enflasyon ve faizlerle mücadeleyle geçen bir dönemin hemen ardından geldi. Sağlam finans sektörümüz, kapsayıcı sosyal güvenlik sistemimiz ve güçlü sağlık altyapımız ile dünyadaki pek çok ülkeden daha iyi durumdayız." diye konuştu.

"Üretim altyapımızı ayakta tutacağız"

Albayrak, salgın tehdidi ortadan kalktığı anda küresel ekonomide de yepyeni bir dönemin başlayacağına dikkati çekerek, "İşte o güne kadar işsizlikle mücadele edeceğiz. Vatandaşlarımızı fert fert, birey birey güçlü tutacağız, üretim altyapımızı ayakta tutacağız. Sanayimizi canlı tutacağız." ifadesini kullandı.

Albayrak, Ekonomik İstikrar Kalkanı yol haritası çerçevesinde öncelikli adımları hızlıca attıklarını belirterek, ilk günden itibaren, sürecin dinamik bir süreç olduğunu ve gerekli tüm adımların atılacağını ifade ettiklerine dikkati çekti.

Şu anda vatandaşlardan, esnaftan, iş insanlarından gelen taleplere yoğunlaştıklarını aktaran Albayrak, "Adımlarımızı süreçten en çok etkilenen vatandaşlarımızdan ve özellikle esnafımızdan başlayarak tüm sektörleri, meslek gruplarını içine alacak şekilde planladık. Yol haritamızda önceliğimiz 'Vatandaşlarımızın gelirlerinin korunması ve kayıplarının telafi edilmesi' oldu." diye konuştu.

Bu süreçte getirdikleri tedbir ve desteklerle ilgili bilgileri hatırlatan Albayrak, en düşük emekli maaşını 1500 liraya çıkardıklarını, dar gelirli 2 milyon aileye bin lira nakdi yardım kararı aldıklarını, bu yardımların kapsamı ve nakdi yardım miktarını artırmaya yönelik çalışmaların devam ettiğini, geliri 5000 lira altında olan tüm vatandaşlara uygun ödemelerle ihtiyaç desteği paketini devreye aldıklarını anımsattı.

"Küçük esnafımız endişe etmesin"

Albayrak, bu sürecin en fazla etkilediği kesimin başında esnafın ve yanında çalışan vatandaşların geldiğine işaret ederek, "Mahallemizdeki, semtimizdeki küçük esnafımız endişe etmesin. Hükümetimiz, devletimiz onların yanında." ifadesini kullandı.

Türkiye genelinde 1,9 milyon esnafı mücbir sebep kapsamına aldıklarına işaret eden Albayrak, masraflarının en önemli girdisi olan vergi ve SGK ödemelerinin tamamını ertelediklerine dikkati çekti.

Albayrak, Kovid-19 sebebiyle kapanan veya faaliyetleri yavaşlayan firmaların çalışanları için kısa çalışma ödeneğine başvurabileceğinin altını çizerek şöyle konuştu:

"Burada şunu vurgulamak isterim. Firmalarımız lütfen, işçi çıkarmak ya da çalışanlarını ücretsiz izine çıkarmak yerine Kısa Çalışma Ödeneğine başvursun. Böylece vatandaşlarımızın maaş almaya devam etmesini sağlayalım. Vergiler, kamu ödemeleri, banka ödemeleri ve çalışan maaşları konularının tamamında bu rahatlığı sağladıktan sonra esnafımızın nakit ihtiyacı için de Halkbank aracılığı ile 25 bin liralık Hazine destekli, oldukça düşük maliyetli finansmanı devreye aldık. Şunu net vurgulamak isterim. Esnafımızdan bu kapsamda sadece Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları ve oda kaydı dışında hiçbir belge istemiyoruz. Tek imzayla tüm başvurularını yapabilirler."

"450 milyar liraya ulaşabilecek bir likidite gücü"

Bunun yanında KOBİ'lerin de bu süreçten etkilendiğine dikkati çeken Albayrak, KOBİ'lerin de yine maliyetlerini düşürmek için süreçten etkilenen sektörler noktasında mücbir sebep kapsamına aldıklarını hatırlattı.

Albayrak, asgari ücret desteğine devam ettiklerini vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Nakdi ihtiyaçları için kamu bankalarımız aracılığıyla Hazine destekli KGF garantili 'İş'e Devam Desteği'ni devreye aldık. 25 milyar lira Hazine Kefaleti ile yaklaşık 450 milyar liraya ulaşabilecek bir likidite gücüyle tüm KOBİ'lerimizin destekçisi olacak bu paket de devrede. Esnafımız gibi, KOBİ'lerimizin de kredi ödemelerini erteledik. Alacak sigortasının kapsamını genişleterek devrim niteliğinde tüm KOBİ'lerimizin bu süreçte ticaretlerindeki alacaklarını garanti altına aldık. KOBİ'lerimizden de çalışanlarının maaşlarının büyük kısmını devletimizin karşılaması için Kısa Çalışma Ödeneğine başvurmalarını rica ediyorum."

"Gün siyaset üstü bir gündür"

Bakan Albayrak, hem sanayici hem de KOBİ'lerin durumlarını, taleplerini titizlikle takip ettiklerini belirterek, "Türkiye olarak tarihin her anında dayanışma ile kenetlenerek nice zaferlere imza attık. Allah'ın izniyle bu badirenin de üstesinden geleceğiz. İstismar ve provokasyon her dönem olduğu gibi bu dönemde de oluyor, şahit oluyoruz. Milletimiz böyle zor zamanlarda bu kötü niyetli girişimleri boşa çıkaracak ferasete ve basirete sahip. Gün siyaset üstü bir gündür. Gün, ülke olarak birlik günü. Devletimizin hazinesi de imkanları da sağlık ve sosyal güvenlik altyapısı da fazlasıyla güçlüdür, yeterlidir." diye konuştu.

Her ülkenin hem salgınla hem de ekonomik etkileriyle kendi yapısına uygun stratejilerle mücadele ettiğini belirten Albayrak, hükümet olarak tüm imkanlarını, B-C planlarını sürece göre kurgulamaya devam ettiklerini, buna yönelik adımlarını attıklarını ve atacaklarını belirtti.

Albayrak, gerek İşsizlik Fonunun sağlam bilançosu, gerek ekonomi yönetimindeki kurumların ellerindeki araçların sürecin uzaması durumuna karşı da güçlü duruşun sürmesi için önemli bir destek sağlayacağını ifade ederek, "Devlet-millet dayanışmasıyla, ekonomideki tüm imkanlarımızla, sosyal yardımlaşma kampanyamızla ve vatandaşımızın en az iş ya da gelir kaybıyla bu günleri de geride bırakacağız." dedi.

Türkiye'de can kaybı 277'ye, vaka sayısı 15 bin 679'a yükseldi

Türkiye'de koronavirüsten hayatını kaybedenlerin sayısı 277'ye, vaka sayısı 15 bin 679'a yükseldi. Covid-19 salgınına ilişkin son bilgileri paylaşan Bakan Koca, İstanbul'da 8 bin 852, İzmir'de 857, Ankara'da 712, Konya'da 584, Kocaeli'nde 410 vaka olduğunu bildirdi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Bilkent Yerleşkesi'nde gerçekleştirilen Koronavirüs Bilim Kurulu Toplantısı sonrası açıklamalarda bulundu.

Koronavirüs salgınında, dünyada geline noktanın artık olayın başlangıç günlerini bile unutturduğunu vurgulayan Koca, "Çin'de başlayan olay şimdi bütün hayatı belirlemiş durumda. Hiçbirimiz, dünyanın neresinde olursa olsun herhangi bir insan, bu hastalık yokmuş gibi yaşayamaz. 24 saat içinde bile, yaşam tarzı radikal değişiklikler gösterebiliyor. Bu, eski dünya değil. Bu, sürdürdüğümüz hayat değil. Dünya insanının ekran başından izlediği haberler eskiye benzemiyor." diye konuştu.

Çok uzun yıllardan beri, dünyanın bütün uluslarının birleşmiş olarak, ortak bir düşmana karşı savaştığının altını çizen Koca, dünyanın her ülkesinin bu savaşta ayrı bir cephe olduğunu söyledi.

"İzolasyon konusu her gün daha fazla önem kazanıyor"

Bakan Koca, sözlerine şöyle devam etti:

"Karşımızda, sürekli hareket halinde olan, içeri sızacak boşluk arayan, koyduğumuz sınırlarda zayıf noktaları tehdit eden bir düşman var. İnsanlık buna ilk kez tanık oluyor. Dayanışma şimdi izolasyonla gerçekleşiyor. Araya mesafe koymak, bizi güçlü kılıyor. Dünya, koronavirüse karşı şu ana kadar ne başarı göstermişse, bunu izolasyona borçludur. Biz de hastalığın ülkemize girmesini bu yolla öteledik. Hastalık, Türkiye'ye girdiğinde, bu mücadelede asıl silahımızın izolasyon olduğunu söyledik.

Temas, mesafe, izolasyon... Bu üç kelime hayati önemde. Temas içinde olmayacağız, araya mesafe koyacağız, kendimizi izole edeceğiz. Bütün dünyada bilim insanları hastalık üzerinde çalışıyor. Bilgi sürekli geliyor. İzolasyon konusu, her gün daha fazla önem kazanıyor."

Mücadelenin, temelde yayılmayı önleme mücadelesi olduğuna işaret eden Koca, "O halde, ilaç, aşı çalışmalarını sürdüren bilim insanları bize en başta ne diyor, tıp ne diyor, ona bakmalıyız. Tıp şunu diyor, temastan kaçın, araya mesafe koy, kendini izole et. Eğer bu temel kural uygulanmazsa diğer tedbirler bizi koruyamaz. Tehdit herkes için ortak, tehdiye karşı davranış ortak olmalıdır. Uyguladığınız tedbiri başkasından talep etme hakkınız var. Yakınlarınızı, çevrenizi uyarmak gibi bir sorumluluğunuz var. Şunu söylerseniz size kimse itiraz edemeyecektir. Özgürlüğümüzü kısıtlayan birbirimiz değiliz. Özgürlüğümüzü risk kısıtlıyor." değerlendirmesinde bulundu.

"Halk sağlığı savaşı"

Koca, izolasyonun, mücadelenin şahıs bazından ülke bazına gerekli olan mücadele şartı olduğunu dile getirdi. Mücadelenin temelinde kişilerin olduğunu vurgulayan Koca, " Hatice Hanım var, Ali Bey var, Murat amcamız, Gül teyzemiz var... Lise öğrencimizden akademisyenimize kadar, bütün insanımız var. Herhangi birimizin tavizi, hepimizi ilgilendirecek ciddi sonuçlar demektir." dedi.

Tahammül ve dirayet günleri olan bugünlerin geçici olduğuna işaret eden Koca, "Bugün ödevimizi ne kadar iyi yaparsak yarın bununla o kadar övüneceğiz. Başarırsak, bundan bir an için bile şüphe duymuyorum, birlikte gurur duyacağız. Bir yönüyle bu bir savaştır, halk sağlığı savaşıdır. Hedefimiz bu savaştan en az can kaybıyla çıkmak, virüsü, mümkün olduğu kadar erken kontrol altına almaktır." ifadelerini kullandı.

Koca, sözlerine şöyle devam etti:

"Virüsün bütün gücünün ne olduğunu size söyleyeyim. Bunu biliyorsunuz ama tekrar söyleyeyim. Virüsün bütün gücü yayılma fırsatıdır. Bu savaşta virüse bu gücü tanımayalım. Sizleri bu savaşın kahramanları olmaya davet ediyorum. Bunu

hayatınızı koruyarak, kendinizi izole ederek yapacaksınız. Eğer bunu başaramazsak kayıplarımız artacak. Akşam, günün tablosu karşımıza çıktığında daha fazla üzüleceğiz. Bu mücadelede stratejimiz sabit hayat olmalıdır. Yuvamız, gücümüzdür. Şehirlerde hareketlilik ne kadar azalırsa o kadar hızlı galip geliriz."

"333 hasta iyileşti, taburcu edildi"

Bakan Koca, son 24 saatte 14 bin 396 test yapıldığını belirterek, "Bugünkü vaka sayısı 2 bin 148. Bugün hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı 63. 333 hastamızın da iyileştiğini, taburcu edildiğini ayrıca söylemek istiyorum." bilgisini verdi.

Bazı bilgilerin endişe verici olabildiğini belirten Koca, "Endişe verici olarak algılanmalıdır da. Fakat şu konuda içimiz rahat olmalı. Vakaları hızlı tespit gücümüz söz konusu. Bu tespitlerle virüs taşıyan hastaları izole ediyoruz. Toplumunu koruyoruz." açıklamasında bulundu.

"Virüsün, bütün dünyaya yayılımı 3 ayda oldu"

Mevcut duruma ilişkin çeşitli tabloları göstererek bilgi veren Koca, şunları kaydetti:

"Bu tablo, bizim filyasyon dediğimiz taradığımız hastaların durumu. Şu an günde filyasyon yaptığımız hasta sayısı 10 bine vardı. Bu süreçte toplam takibini yaptığımız, pozitif gördüğümüz vakaları taradığımızda ortaya çıkan tabloda 47 bin 156 kişi olmuş oldu. Sahada ekiplerimiz ve aile hekimlerimiz eliyle yürütüyoruz. Bu rakamlara ulaşabilmek onların yoğun çabası ile oldu. Aile hekimlerimize teşekkür ediyoruz. Filyasyonun son derece önemli olduğunu, bu dönemde pozitif veya şüpheli görülen vakanın kimlerle temas ettiğini bilmek ve o kişileri özellikle izole etmek bu mücadele önemli bir unsurdur."

Koca, bir başka tabloda ise bir kişinin virüsü nasıl bulaştırdığını anlattı. Koca, "Bu herhangi bir tablo değil. Bu bildiğimiz, isimleri belli olan, kimleri taradığımız, kimlerde pozitif gördüğümüz, kimlerin yoğun bakımda yattığını, kimlerin kaybedildiğini gösteren somut bir örnek. Yani, virüs bu kadar kolay yayılıyor. Herkesin şu dönemde kendisini şüpheli gibi görüp, kendisini özellikle evinde izole etmesini son derece önemsiyoruz." dedi.

Koca, hastaneye yatmasına bile gerek kalmadan hastalığı atlatan bir kişinin virüsü bulaştırdığı 3 kişinin hayatını kaybettiğini ve çevresindeki 12 kişinin de pozitif olduğunu da anlattı.

Virüsün çok kolay bulaştığına ve başka hastalıklarda görülmeyen hızla yayıldığına dikkati çeken Koca, "Daha önce bunu böyle bilmiyorduk, ortalama 2,6-2,7 kişiye

bulaştırır diye düşünüyorduk. Bu nedenle izolasyonun ve hareketsizliğin son derece önemli olduğunun altını çizmek istiyorum. Bu virüsün, bütün dünyaya yayılımı 3 ayda oldu." açıklamasında bulundu.

24 saatte 2148 kişiye Covid-19 tanısı konuldu

Son 24 saatte 2148 kişiye Covid-19 tanısı konuldu, 63 kişi hayatını kaybetti, vaka sayısı 15 bin 679'a, can kaybı 277'ye ulaştı. Covid-19 tedavisi tamamlanarak taburcu edilen toplam kişi sayısı 333 oldu. Sağlık Bakanlığı bugünkü koronavirüs testi sayısının 14 bin 396, toplam test sayısının 106 bin 799 olduğunu bildirdi.

"Haftaya 20-25 bin aralığına çıkacağımızı düşünüyorum"

Test sayılarına ilişkin de tablo üzerinden bilgi veren Koca, her hastaya test yapılması gibi yanlış bir algının olduğunu söyledi. Koca, sözlerine şöyle devam etti:

"Japon heyetiyle görüştüm. Japonya'da yapılan test sayısı 34 bin ve bizim şu an test sayımız 100 bini geçti ve günlük test kapasitemiz 15 bini buldu. Şu an 71 merkezde çalışılıyor. Kim çalışmak istiyorsa her merkeze izin verdik, 89 merkeze çıkmak üzere önümüzdeki birkaç gün içerisinde de plan yapıldı.

Çin'den getirdiğimiz dahil olmak üzere devreye girdi, o da 400 bin. Elimizde ayrıca 1 milyon kit olduğunu da daha önce söylemiştim. Kit sorunundan öte bunu çalışabilecek ortamın olması önemli. Biz hem merkez sayılarımızı artırıyoruz hem bunu çalışabilecek bütün merkezlere de izin veriyoruz."

Günlük test sayısında 15 bine yaklaşıldığını vurgulayan Koca, "Haftaya 20-25 bin aralığına çok rahat çıkacağımızı düşünüyorum. Önümüzdeki bir hafta 10 gün içinde ise 30 binli rakamları göreceğimizi söylemek istiyorum." dedi.

Koca, sahayı çok taramak istediklerine dikkati çekerek, "Filyasyonu çok yaygın yapmak istiyoruz, yaygın yapınca da test sayımız daha çok artacak ve daha çok arttığı bu dönemde pozitif vaka sayısı da artmış olacak. Önemli olan burada hayatını kaybeden vatandaşımızın sayısını minimize edebilir olmak. Bunun için de testi daha çok Bilim Kurulu'nda yeni algoritma olarak geliştirdiği hastalık bulgusu olan ve şüpheli olan kişilere bu testin yapılabilir olması. Herkese bu testin yapılması, ayrıca kendisinin negatif olduğunu düşünerek daha özgür daha rahat hareket etmesine sebep olarak 3-5 gün sonra bu test pozitif çıkabilir. Ama o dönemde rahat davrandığı için birçok kimseye bulaştırabilir. O nedenle hastalık bulgusu olan kişilere bu test yapılmalı ve bu dönemde herkes kendisini pozitifmiş gibi izole ederek önümüzdeki dönemi geçiriyor olmalı."

"Ölüm oranımız şu an yüzde 1,58"

Bakan Koca, vaka sayısına ilişkin grafik üzerinde de değerlendirmelerde bulundu.

Dün itibarıyla verilerin yer aldığı bir diğer tabloda ise hayatını kaybeden kişilerin grafiğini gösteren Koca, "Sayılarımız artıyor ama vakalarımız içindeki ölüm oranımız şu an yüzde 1,58. Bu anlamda birçok ülkeden aşağıda olduğumuzu, bunu eğer daha aşağı düşürme noktasında bir başarı gösterebilirsek, bu son derece bizim için önemli olur. Hedefimiz burada hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısını azaltmak." diye konuştu.

İl bazında vaka sayısında ilk sırada İstanbul yer alıyor

Bakan Koca, virüsün görüldüğü illerin dağılımına ilişkinde tabloyu göstererek, bugüne kadar illerdeki dağılımı göstermediklerini söyledi.

Koca, sözlerine şöyle devam etti:

"Sebepten, daha önce de ifade etmiştim, İtalya bunun benzerini yaptı. İtalya'da bir bölgeden bütün İtalya'ya virüsün yayılmasına sebep oldu. Biz de bu sebeple o hatayı işlemek istemedik. Ama şimdi dün itibarıyla bir ilimizde görülmemişti. O ilimizde de dün itibarıyla görülen 2 vakamız oldu. Bütün illerimizde artık bu virüsün olduğunu biliyoruz. O nedenle açıklamakta bir sakınca olmadığını düşünüyoruz.

Burada görülen ön planda daha çok vakanın İstanbul olduğunu görüyoruz. İstanbul'daki vaka sayısı 8 bin 852, yüzde 60'lara yakın. Onu İzmir izliyor, 853 vaka, onu 712 vakayla Ankara, 584 vakayla Konya, 410 vakayla Kocaeli izliyor. En çok vaka görülen iller, İstanbul, İzmir, Ankara, Konya, Kocaeli, Isparta, Sakarya, Adana, Bursa ve Samsun.

Bir diğer tablo ise illere göre hayatını kaybeden vatandaşlarımızın dağılımını gösteriyor. Toplam 39 ilimizde can kaybımız var. Ayrıca 42 ilimizde hayatını kaybeden vatandaşlarımızın olmadığını gösteren bir tablo."

Hayatını kaybeden kişilerin yüzde 79,5'u yani yüzde 80'inin 65 yaş üstündekilerden oluştuğuna dikkati çeken Koca, "Yoğun bakımda olanların yaklaşık yüzde 75'i de 60 yaşın üzerinde. Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın yüzde 68,8'i yani yüzde 69'u gibi tansiyon hastası olan. Yoğun bakımda olanların yüzde 63,3'ü tansiyon hastası olduğunu görüyoruz. Yani, hayatını kaybedenlerin yüzde 80'i, 60 yaşın üstü. Bu dönemde kronik ve alt hastalığı olan ve 60 yaş üstü olan her vatandaşımızın daha riskli olduğunu görüyoruz. Yüzde 80 oranında kaybettiklerimizin bu grupta olduğunu görüyoruz."

Koca, bu nedenle 60 yaş üstü ve kronik hastalığı olan kişilerin asla evlerinden çıkmamaları ve kendilerini izole etmeleri gerektiğinin bir kez daha altını çizdi.

Vaka tespiti konusundaki başarının, sistematik ve hızlı bir çalışmanın sonucu olduğunu dile getiren Koca, "Sağlık çalışanlarımıza, Bilim Kurulumuza güvenelim. Hastalığın yayılmasını, can kayıplarını önlemenin yolu tedbirdir. Kendimizi izole edelim. Yuvamız, gücümüzdür. Dışarı çıkmayalım. Virüse fırsat tanımayalım."

Bakan Koca, Bilim Kurulu'nun, umreden gelen vatandaşlar ve yurt dışından gelerek yurtlarda karantinaya alınan öğrencilerle ilgili bu hafta bir karar aldığını söyledi.

Bilim Kurulu'nun aldığı karar doğrultusunda eğer kişinin sonucu pozitifse ya da semptomu varsa hastanede takip edileceğini belirtti.

Semptomu olmayan ve sonucu negatif çıkanlarla ilgili yürütülecek sürece ilişkin ise Koca, "Umreden gelenler bu süreçte 14 gün kaldıysa bir onam formu imzalatılıyor. Bilim Kurulu, evinden dışarı çıkmamak üzere bunun zorunlu olduğunu belirten bir onam formu hazırladı, imza altına alınmak kaydıyla ve aile hekimlerinin de bu kişileri takip etmesi şartıyla 14 gün evde izolasyonlarının uygun olduğunu ifade etti." bilgisini verdi.

Bakan Koca, yurt dışından gelenler için de aynı sürecin yürütüleceğini söyledi.

"Şimdi Kuzey Amerika'nın merkez üssü olduğu yönünde bir kanaat oluştu" Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Direktörü ile görüşmesine ilişkin bir soruyu yanıtlayan Koca, görüşmede pandemide dünyada gelinen noktayı ele aldıklarını kaydetti.

Bakan Koca, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Daha önce merkez üssü olarak Çin'den sonra Avrupa'nın görüldüğü ama şimdi Kuzey Amerika'nın merkez üssü olduğu şeklinde bir kanaat oluştu. Birçok ülkeye destek sağladığımız için özellikle teşekkür ettiler. Türkiye'ye virüsün geç geldiğini, başarılı bir şekilde bunu gerçekleştirdiğimizi, Avrupa bölgesinde en son gelen ülke olduğumuzu ifade ettiler. Özellikle sağlık sistemimize olan güvenlerini, bu süreci başarılı bir şekilde götürdüğümüzü, her türlü yardıma hazır olduklarını ifade ettiler. Bilgilendirmeleri de şeffaf bir şekilde yaptığımız için özellikle teşekkür ettiler. Bu sürecin basamaklandırılmış stratejisini de ayrıca konuştuk, zaten uyguladığımızda böyle bir yaklaşım. Bu anlamda iyi bir görüşme oldu."

"Bölgesel sıkı tedbirler alınabilir"

Bakan Koca, bundan sonraki süreçte İl Pandemi Kurulları dahil olmak üzere bölgesel daha sıkı tedbirlerin alınabileceğini belirterek "Önemli olan hareketliliği azaltmak, zorunlu olmadıkça evden çıkılmaması. Tek önleyici tedbirin bu olduğu çok net görülüyor." dedi.

Bakan Koca, "Eğer gerçekten kendimizi izole edebilirsek, teması minimize edebilirsek zorunlu olmadıkça evden çıkmazsak bu tedbirlerle, grafiğin daha aşağıda kapanacağını çok rahat söyleyebiliriz. Tersine hiçbir şekilde izolasyon kurallarına uyulmazsa önlenme şansı olmaz. O nedenle bütün toplum olarak birlik, beraberlik içinde, hatta birbirimizi uyararak evlerimizde kendimizi izole etme çabası içerisinde olmalıyız." tavsiyesinde bulundu.

"Koronavirüs hastalığına yakalanan gençler de var"

Koca, "Özellikle de hayatını kaybedenlerin 60 yaş üstü ve kronik hastaların daha çok olduğunu söylemek istiyorum. Bu, gençlerin hiç olmadığı anlamına gelmez. Gençlerin de orta yaşın da hassasiyet göstermek zorunda olduğunu biliyoruz. Sadece bir yaş aralığının daha çok etkilendiğini göstermek için o tabloyu verdik." dedi.

Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu'nun hayatını koronavirüs hastalığı nedeniyle kaybettiğinin anımsatılması üzerine Koca, çok iyi bir insan olan Taşcıoğlu'nun görevinin başında son güne kadar hizmet vererek hayata veda ettiğini söyledi.

Bakan Koca, Taşcıoğlu'nun ailesine, yakınlarına, camiaya başsağlığı diledi.

"Bütün sorumluluk sahada bu arkadaşlarımızın omuzunda"

DSÖ Avrupa Direktörünün Avrupa'da görülen vakaların yüzde 10'unun sağlık çalışanları olduğunu ifade ettiğini aktaran Koca, şunları kaydetti:

"Bizde böyle bir oran yok ama her geçen gün pozitif çıkan vaka sayımızın fazla olduğunu, hem hekim arkadaşlarımızdan hem hemşire arkadaşlarımızdan hem sağlık çalışanlarımızdan hem de yardımcı personelde, söylemek istiyorum. Bunun sayısını vermek çok içimden gelmiyor, 601 kişi. Bütün sorumluluk, sahada bu arkadaşlarımızın omzunda.

Özellikle koruyucu malzeme noktasında, eksiklik oluşturmama noktasında her türlü gayret içerisinde olduğumuzdan emin olun. Eğer bu anlamda herhangi birileri 'ben malzemeye ulaşamıyorum' diyorsa, lütfen bize ulaşsın. Bütün birimleri aşarak bize ulaşsın. Bu anlamda hiçbir eksiklik oluşturmayacağız. Sadece son bir haftada bizim dağıttığımız N-95 maske yaklaşık 4 milyon oldu. Daha fazlasını veriyoruz. İhtiyaç neyse... Bu anlamda hiçbir kısıtlamaya gitmek istemiyoruz. Onun için yurt dışında

ihracatı kestik. Öncelikli olarak sağlık çalışanlarımızın ihtiyacını gidermek için çalışıyoruz."

Bakan Koca, sağlık çalışanlarını korumak için her türlü tedbiri almaya devam edeceklerini vurguladı.

Bir gazetecinin "Günde kaç saat uyuyorsunuz?" şeklindeki sorusu üzerine Koca, "Uyku faslının kendimle ilgili kısmına cevap vermeyeyim. Bu dönemde üzerimize düşen sorumluluğu yapma gayreti içindeyiz. Uykunun önemli olduğunu, vatandaşlarımızın bağışıklık ve dirençlerini artırma noktalarında hem beslenmelerine hem uyku düzenlerine önem vermeleri gerektiğini ifade etmek istiyorum." diye konuştu.

Koca, "Türk Tabipleri Birliğinin (TBB) hastanelerin yetersiz olduğuna ilişkin iddialarının" hatırlatılması üzerine şu açıklamalarda bulundu.

"Başından beri birlik ve beraberlik içinde mücadele ortamı oluşması için gayret gösteriyoruz. Bu mücadelede tek ferdin bile farklı davranma hakkının olmadığını özellikle ifade ediyoruz. İmkanlarımızı olabildiğince artırmaya ve B planı, C planı, D planı gibi hangi durumlarda ne yapmamız gerektiğinin planlamasını yapıyoruz. Şu an hastanelerimizdeki yoğun bakımlardaki doluluk oranımız yüzde 63. Yatak doluluk oranımız Anadolu'da yüzde 40'larda. İstanbul'da yüzde 58'de. Yoğun bakım için demiyorum, servis için söylüyorum. Bu süreçte özel hastanelerin de daha kısmen devrede olduğunu, özel hastanelerin sağlık kuruluşlarının da önümüzdeki günlerde daha yoğun girebileceklerini ve bu anlamda şu an herhangi bir sorunun olmadığını özellikle ifade etmek istiyorum. Yaklaşımların ve önerilerin yapıcı olması gerektiğinin de altını çizmek istiyorum."

"Ücret talep edilmemesi yaklaşımındayız"

Koca, "Pandemi hastanesi ilan edilen özel hastanelerde olası tanı ve tedavi sürecinde ücret talep edilecek mi?" sorusuna, "Pandemi hastaneleriyle ilgili bir düzenleme yapılıyor olacak, önümüzdeki günlerde. Özellikle vatandaşımızdan bu anlamda ücret talep edilmemesi noktasında bir yaklaşım içindeyiz. Önümüzdeki günlerde de üç beş günü bulmaz, bu anlamda bir düzenleme ve yaklaşım söz konusu." yanıtını verdi.

"Milyonlarca insan çalışmak zorunda. Virüsü umursamayanlar da var. Zorunlu karantina ya da sokağa çıkma yasağı tedbiri yakın mı?" sorusu üzerine Koca, şu dönemde zorunlu olmadıkça evden asla çıkılmaması, insanların kendilerini izole etmesi gerektiğini ifade ederek, şunları söyledi:

"Geçen Bilim Kurulu toplantısında özel sektörün de minimal personelle üretimine devam etmesi gerektiğiyle ilgili öneri vardı. Mesela bizim bakanlığın randevu ve çağrı sistemlerinde çok kişi çalışır. Bu dönemde çalışanlarımızın yüzde 90'ı evden sisteme katılıyor. Daha önce bunu yapmamıştık. Bu süreçte iş ortamının gerektiğinde dijital ortamda evden de nasıl yapılabilir olduğunu hepimiz görmüş oluyoruz, test etmiş oluyoruz, tecrübe etmiş oluyoruz. Bu anlamda bunun çok yoğunlaştırılması gerektiğini özellikle ifade etmek istiyorum ama hedef izolasyon ve bu izolasyonun evde mutlak yapılıyor olması, zorunlu olmadıkça asla dışarı çıkılmaması, sosyal mesafenin mutlak korunması. Bunun son derece önemli olduğunu tekrar hatırlatıyorum. Özellikle direnci düşük olan, belli bir yaştan üzerinde olan ve kronik hastalığı olanların, bu virüs çok yaygın ve kolay bulaştığı için hayatını kaybeden kişiler olarak karşımıza çıkabileceğini, o nedenle bu yaş grubunun ve kronik hastalık grubunun hiçbir şekilde dışarı çıkmamaları gerektiğini, temas içinde olmamaları gerektiğini tekrar hatırlatmak istiyorum."

Daha önce istifa edip, tekrar göreve başlamak isteyen sağlıkçılar

Koca, "Sağlık Bakanlığından daha önce istifa eden personel bakanlığa yeniden dönmek istiyor. Bakanlık, buna yönelik dönüş kurası açmayı düşünüyor mu?" sorusuna, "Çok rahat yaparız. Yeter ki çalışmak isteyen olsun." karşılığını verdi.

Sağlık çalışanlarına belli aralıklarla Covid-19 testi yapılmasının söz konusu olup olmadığına ilişkin soru üzerine Koca, "Bu konuyla ilgili Bilim Kurulu'nun alacağı karar doğrultusunda gereken neyse yapılmış olur. Özellikle sağlık çalışanlarımızı daha çok tarama kitinden hızla geçirmek gibi bir yaklaşım var. Onu önümüzdeki günlerde netleştirmiş oluruz." diye konuştu.

Bakan Koca, yoğun bakım hastalarında kullanılmak üzere getirilen ilaca ilişkin gelişme olup olmadığı sorusunu yanıtlarken, Çin'den getirilen ilacın yoğun bakımdaki hastaların çoğuna kullanıldığını bildirdi.

Kurulun ilacın etkinliğiyle ilgili bir analiz yaptığını belirten Koca, "Bu ilaca ne zaman başlanması gerektiği, erken dönemde mi, yoğun bakım öncesi mi, yoğun bakım safhasında mı, entübe edildiği dönemde mi ve hangi dozda, bununla ilgili artık belli oranda vaka sayımız olduğunu biliyoruz. Bu analiz ve uygulama şeklinin bundan sonra nasıl yapılacağı da önümüzdeki günlerde netleşmiş olur." dedi.

"Kök hücre başladı, plazmayla ilgili de genel bir düzenleme yapıldı"

Bir gazetecinin, "pasif antikor tedavisinin gündemde olduğunu" belirterek, "Bilim Kurulu'nun bu tedaviyle ilgili görüşü nedir? Uygulanacak mı? Türkiye'de ne zaman uygulanmaya başlayabilir?" sorusuna Koca, şu yanıtı verdi:

"Dünyada uygulaması var ama çok yaygın değil. Özellikle tedavisi yapılan ve antikor gelişmiş olan kişilerin plazmasını hasta olan kişiye vermek... Bununla ilgili bir çerçeve çizildi. Hangi hastaya, nasıl uygulanması gerektiğiyle ilgili bugün de yayınlandı. Özellikle Kızılay da burada, tedarik zincirinde önemli bir birim olacak. Bunu yapabilecek olan üniversite ve vakıf üniversitelerine de yapabileceklerse bu konuda izin vermek üzere, kimlere izin verileceği şeklinde bir genelge bugün yayımlandı. Bu konuda kök hücre uygulamasını da daha genişletmek istiyoruz. Kök hücre uygulamasını yapacak merkezlere ki biz üç merkezle ilgili uyguladığımız bazı hastalarımız oldu, buradan fayda gördüklerini söyleyebilir miyiz, en azından şu dönemde zararlı olmadığına ama ne kadar faydalı olduğu konusunda Bilim Kurulunun analizi olmuş olur ama biz bu tedaviyi de ötelemek istemiyoruz, bunu da uygulamak istiyoruz. Kök hücre başladı, bunu genişletiyoruz. Plazmayla ilgili de bunun hangi hastaya ve nasıl uygulanması gerektiğiyle ilgili bir genel düzenleme yapıldı."

"Seyahat kısıtlaması daha da yoğun yapılmalı"

Koca, "Solunum cihazlarıyla ilgili seri üretimde hangi noktadayız. Bir sıkıntı var mı?" sorusu üzerine Koca, "Herhangi bir sıkıntımız yok." dedi.

"Seyahat kısıtlamasına karşın vatandaşların özel araçlarla seyahat ettiklerine" dikkat çekilerek, "Bununla ilgili bir düzenleme olacak mı?" sorusuna ise Koca, "Özellikle seyahat kısıtlamasının daha yoğun yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu konuda da İçişleri Bakanlığımız zaten daha yoğunlaştırdığı bir döneme girmiş oldu. Önümüzdeki günlerde bu kısıtlamanın, izne bağlı biliyorsunuz, bunu daha da yoğunlaştırarak, sürdüreceklerini biliyoruz." yanıtını verdi.

Koca, "Bilim Kurulu sokağa çıkma yasağı önerdi mi?" sorusunu "Kurulun geçen toplantıda aldığı kararları biliyoruz. Bu kararların ne olduğu da belli. Özellikle bazı şehirler özelinde genel giriş çıkışların kontrolü istenmişti. Bu bütün Türkiye'de uygulandı. Önümüzdeki günlerde bunun daha yoğun şekilde, zaten İçişleri Bakanlığı bu anlamda yetkili, daha yoğun şekilde uygulanmış olacak." diye yanıtladı.

Son dakika haberi... Milli Dayanışma

Kampanyası'na destek yağdı! Fahrettin Altun

toplam bağış miktarını açıkladı

İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Milli Dayanışma Kampanyası kapsamında şimdiye kadar 552 milyon 529 bin 912 lira toplandığını bildirdi.

Altun, Twitter'daki hesabından, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Biz Bize Yeteriz Türkiye" çağrısıyla başlattığı dayanışma kampanyasıyla toplanan bağış miktarına ilişkin açıklamada bulundu.

Fahrettin Altun, açıklamasında şunları kaydetti:

"Cumhurbaşkanımızın 'Biz Bize Yeteriz Türkiye' çağrısıyla başlattığı Milli Dayanışma Kampanyamızda şimdiye kadar 552 milyon 529 bin 912 lira toplandı. Kampanyamızla ilgili tüm bilgileri 'http://bizbizeyeteriz.gov.tr' sitesi aracılığıyla milletimize sunuyor, şeffaf iletişim politikamızı sürdürüyoruz."

Dolar'ın yükselişı durmuyor!

02.04.2020 08:43

Dolar artan korona virüs salgını endişeleriyle dünyada olduğu gibi Türkiye'de de güçlenmeye devam ediyor. Dolar/TL yeni güne 6.70'in üzerinde başladı

Dünyada ve Türkiye'de korona virüs salgınının hızla yayılmasıyla doların yükselişı sürüyor. Dün sabah 6.61 civarında olan dolar/TL gün boyunca yükselişini sürdürdü. Gece 22.00 civarında ise 6.70'i aştı.

Dolar yeni güne de 6.71 liradan başladı. Euro ise 7.3430 lira civarında seyreliyor.

Dolar son haftalarda tüm dünyada güçlenirken, korona virüs vakalarının Türkiye'de hızla artmasıyla TL karşısındaki kazanımlarını son günlerde artırdı. Yeni günde de korona virüs salgını, salgının yayılma hızı ve ekonomik etkileri kurda belirli olmaya devam edecek.

Alaattin AKTAŞ 02 Nisan 2020

Gerçekçi olalım, bu koşullarda işten çıkarmalar önlenemez

"İşçi çıkarmak yasaklansın" yanlış bir ifade. İşyeri kapanan işletmelerin işçi çıkarmaktan başka çaresi yok. Önemli olan bu işçilere devletin sahip çıkması ve ücretlerin bir şekilde belli ölçüde de olsa ödenmesi. Yapılması gereken bu.

İşyerleri kapatılan işletme sahipleri için de düzenleme gerekiyor. Kira ödenmemesi durumunda üç ay boyunca tahliye davası açılmayacak olması yalnızca bir öteleme. Ayrıca bu karar mal sahiplerini mağdur ediyor.

Koronanın yol açtığı ekonomik krizden etkilenmeyen kesim neredeyse yok. En çok da çalışanlar etkileniyor. İşsiz sayısı krizden dolayı her geçen gün artıyor. İşgücü istatistiklerine ilişkin son veriler geçen yılın aralık ayındaki durumu gösteriyor ve söz konusu ay itibarıyla 4.4 milyon işsiz vardı. Sayı belki şimdiden 5 milyonu aşmıştır.

İşsizlik zaten kanayan bir yara. Şimdi kan kaybı daha da hızlandı ve müthiş bir çaresizlik yaşanıyor.

Bu çaresizliğe karşı önlem olarak işten çıkarmaların yasaklanması önerisi ortaya atıldı.

Gerçekçi olalım; böyle bir yasaklama kararı getirilemez.

Bu söylediğimizi çarpıtmak isteyenler olacaktır; olsun. Bizim söylemek istediğimiz şu.

Bir kere bir işçinin işten çıkarılması için en temel şart hala çalışıyor olmasıdır. Oysa daha şimdiden zaten yüz binlerce kişi işini kaybetti. Özellikle hizmetler sektöründe çalışan mı kaldı!

Kafeteryayı, kahvehaneyi, lokantayı, berberi, kuaförü kapatacaksınız, ama buralarda çalışanlar için özünde hiçbir şey yapmayacaksınız.

Yalnızca buralarda çalışanlar değil ki, buraların sahipleri, işletmecileri de işsiz kaldı. Elde avuçta ne varsa yakında tüketmiş olacaklar.

Durum böyleyken “İşten çıkarma yasaklansın” demenin bir anlam ifade etmediği ortada. Ne yani bir berber işyerini kapatmak zorunda kalmış, ama yanında çalışan kalfanın, چراğın ücretini ödemeye devam edecek, öyle mi...

Kimse “İşsiz kalan bu insanlar başlarının çaresine baksın” demiyor. İşveren saydığımız en fazla birkaç kişiye istihdam sağlayan küçük esnafın adeta kendine hayrı yok ki artık. Dolayısıyla yapılacak çağrı “işten çıkarmalar yasaklansın” çağrısı değil, “bu durumdaki işçilerin ödemelerinin hiç olmazsa belli bölümünü devletin üstlenmesi gerektiği” çağrısıdır.

İnsanlar işyerlerinin kapısına kilit vurmuş. Binlerce küçük işletme sahibi kendi karnını doyurmakta zorlanıyor; kirasını nasıl ödeyecek, onu bilemiyor. İşyeri kapanmış ve işçi zaten fiilen işini kaybetmiş. İşyeri kapalı olan bu insanlar nasıl ücret ödemeye devam edecek, bilen var mı...

Yapılması gereken belli. Bu durumdaki işçilerin ödemelerinin devlet tarafından karşılanması. Bu yapılmıyor değil; kısa çalışma ödeneği bu aşamada devreye giriyor. Ama bu ödemededen yararlanabilmenin belli koşulları var ve korona sürecinde işsiz kalan herkesin bundan yararlanması mümkün değil. Çünkü belli süre sigorta primi ödenmesi gibi bir şart var. Bu süre azaltılmış olmakla birlikte yüz binlerce çalışan bu şartı yerine getirme durumunda değil.

Hizmetler sektöründe kayıt dışı çalışmanın çok yaygın olduğu dikkate alınırsa çok sayıda işçinin bu olanaktan yararlanamayacağı ortada.

Önlemler vatandaşa doğrudan dokunmalı

Dün de yazdık; en düşük emekli aylığının artırılması iyidir; ama bu karar zaten eline az çok para geçenleri ilgilendirir.

Emeklilerin bayram ikramiyesinin erken ödenmesi eh işte kıvamında bir destektir, 1.000 lira bir ay buçuk ay erken ödenmiş olacaktır.

Bankaların uygun koşullu kredi olanağı tanınması vatandaşın zorunlu olarak daha da borçlu hale gelmesi demektir. Geri ödeme döneminde iş olacak mıdır, o bile belli değildir.

İşverene dönük önlemlerin de belli bir düzeyin üstünde ölçeğe sahip olanları ilgilendirdiği, küçük esnafa yarayacak bir yönünün bulunmadığı ortadadır.

Merkez Bankası’nın aldığı önlemler ise orman yangınına su serpmeye benzemektedir. Su serperek ne yangını tümüyle kontrol altına almak mümkündür, ne de hele hele içten içe kavrulmakta olan bir ağacın harını almak...

Dönem, makro ekonomide yaşanan sorunları hafifleterek bireylere olumlu yansıma olmasını bekleme dönemi değil. Gerçi makro bazda da sorunların hafiflediği yok ya...

Dönem, vatandaşa doğrudan dokunacak önlemleri devreye alma dönemidir. Bunun yolu da işyeri kapananlar için kira düzenlemesi yapmaktan, buralarda çalışan işçilerin de adı ister kısa çalışma ödeneği olsun, ister başka bir ad bulunarak olsun, yeni düzenlemelerle desteklenmesinden geçer.

Kapalı işyerleri için kira ödenmemesi durumunda bunun üç ay boyunca tahliye nedeni sayılamayacağına ilişkin düzenleme sorunu ertelemekten başka bir şey değildir. Ayrıca bu kararla mal sahipleri cezalandırılmış olmaktadır.

İşsizlik tablosu 10 Temmuz'da ortaya çıkacak

Korona kriziyle birlikte tırmanışa geçen işsizlikteki durumumuzu sayısal olarak öyle kısa zamanda görme şansımız yok. Örneğin ABD'de işsizlik maaşı başvurularının 300 binlerden birden 3 milyonun üstüne çıkması ile tablonun ne kadar dramatik olduğu bir anda anlaşıldı. Kaldı ki bu tablo gelecekte daha da bozulacak, ABD böyle bekliyor.

Şimdi bizde hızla tırmanmakta olan işsizliğin hangi boyuta ulaştığını görmek için 10 Temmuz'u beklememiz gerekecek. Niye mi 10 Temmuz, izah edelim.

Bizde işgücü istatistikleri üç aylık dönemin ortalaması olarak ve ortadaki ayın adıyla açıklanıyor. 10 Temmuz'da mart-nisan-mayıs aylarının ortalamasını gösteren nisan verileri açıklanacak. Bu veri bile martın tümünü kapsamadığı için sorunun büyüklüğünü tam yansıtmayabilir. Ama işsizlik sorunu nisan ve mayısta da sürdüğü takdirde, (ne yazık ki öyle bekleniyor) nisan verileri en azından iki buçuk aylık olumsuzluğu tam olarak yansıtmış olacak.

10 Nisan'da açıklanacak ocak verisinde (aralık-ocak-şubat ortalaması) krizle ilgili hiçbir şey görmeyeceğiz.

11 Mayıs'ta açıklanacak şubat verisinde (ocak-şubat-mart ortalaması) mart ayındaki çöküşün küçük bir izi kapsanmış olacak. Bir anlamda iki buçuk ayı normal, on beş günü krizde geçen bir dönem.

10 Haziran'da ilan edilecek mart verisinde (şubat-mart-nisan ortalaması) krizin izini yarım göreceğiz.

10 Temmuz'da açıklanacak nisan verisi (mart-nisan-mayıs ortalaması) bize krizin

izlerini büyük ölçüde gösterecek.

Eğer koronanın istihdama dönük etkileri hala sürüyor olursa 10 Ağustos'ta açıklanacak mayıs verisinde (nisan-mayıs-haziran ortalaması) krizin tüm izleri ortaya çıkmış olacak.

Abdulkadir Selvi

Allah'ın ayetleriyle alay etmek

2 Nisan 2020

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 7 maaşını vererek yardım kampanyası başlattı.

Kriz dönemlerinde yardımlaşmak bizim milletimizin en güzel hasletlerinden biri.

Deprem olur, devletten önce milletimiz koşar. Bir yerde felaket yaşanır, milletimiz yardımcı olmak için seferber olur. Kıbrıs Barış Harekâtı'nda millet altınlarını bozdurmuştu. Marmara depreminde büyük bir seferberlik yaşanmıştı. En son Elazığ-Malatya depreminde yardım kampanyaları yapıldı.

Bu millet böyle asil bir millet.

Ama bizde bir grup var. Hem bir kuruş yardım etmezler, hem de bir kampanya başlatıldı mı başlarlar sosyal medyada aleyhte yayınlara...

Bunların arasından densizin biri de işi Allah'ın ayetleriyle alay etmeye kadar götürmüş.

Ne diyeyim? Bunu yazan insansa ben değilim.

CEZAEVİNİN KAPILARI AÇILIYOR

Kamuoyunda af olarak bilinen infaz indirimiyle ilgili kanun teklifi, yarın Meclis Adalet Komisyonu'nda görüşülmeye başlanacak. Haftaya ise Meclis'ten geçtikten sonra cezaevlerinin kapısı açılacak. 90-95 bin mahkûmun dışarı çıkması bekleniyor.

Teklifin altında imzası olan AK Parti Afyon Milletvekili Ali Özkaya ile konuştum. Özkaya'nın açıklamalarını özetleyerek aktaracağım.

Siyasi suçlular yok mu?

İnfaz paketine en büyük eleştiri, siyasi suçluları kapsamadığı yönünde. Siyasi partilerle görüşmeler sırasında, HDP "şiddet" kriteri getirilerek terörden dolayı cezaevinde olanların da siyasi suç kapsamına alınmasını önermişti. Tabii parti yöneticileri ve belediye başkanları cezaevinde olduğu için onları kapsamayan bir ceza indirimini indirimden saymıyorlar. Öncelikle siyasi suç kavramında bir anlaşmak gerekiyor. Ali Özkaya da o noktaya işaret etti. "Neyin siyasi suç olarak görüldüğüne bakmak lazım" dedi, ardından da ekledi: "Siyasi suçlar kapsam dışıdır demek doğru değil."

Peki siyasi suç kapsamında olan düzenlemeler var mı?

Ali Özkaya sıraladı:

- 1- Cumhurbaşkanı'na hakaret.
- 2- Türkiye Cumhuriyeti'ni aşağılamak, hakaret etmek.
- 3- Bayrak ve İstiklal Marşı'na karşı suçlar.

Terör örgütüne yardım ve yataklık

En önemli tartışma konularından birisini ise terör örgütü üyesi olmamakla birlikte örgüte yardım ve yataklık suçu ile terör örgütü propagandasını yapma suçu oluşturuyor. FETÖ'den ve PKK'dan yatanların bir kısmı bu maddeden ceza alıyor.

Bu maddeyi sordum, Ali Özkaya tane tane anlattı. Önce, "Biz daha önce Ceza Kanunu'nda yaptığımız değişikliklerle açıkça fikir hürriyeti kapsamında yapılan

basın-yayın faaliyetleriyle açıklamaların suç olmadığını hem Anayasa'ya hem de kanuna hüküm olarak koyduk" dedi.

"Bu durumda sıkıntı nereden kaynaklanıyor?" diye sordum. Özkaya, "Böyle olunca da artık bu basın hürriyetini, ifade özgürlüğünü aşan, doğrudan terörün propagandası haline gelen konulardır. Bu nedenle de terör suçlarını bir bütün halinde, bölüm bölüm ayırt etmeden infaz ertelemesinden muaf kıldık" diye karşılık verdi.

Cezaevindeki gazeteciler ve aydınlar

CHP görüşmelerde Barış Terkoğlu, Barış Pehlivan ve Murat Ağirel ile Ahmet Altan ve Osman Kavala'nın durumunu gündeme getirmişti.

Ali Özkaya'ya bu konuyu da sordum.

Bir önceki düzenleme ile Cumhurbaşkanı'na hakaret, şahsa karşı hakaret ve aşağılama, Türklüğü ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne alenen hakaret suçlarında istinaf mahkemelerinde kesinleşen davalara Yargıtay yolunu açtıklarını anlattı. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruyla birlikte üç kademeli bir güvence getirdiklerini söyledi. Cumhuriyet'çiler, Mehmet Altan ve Nazlı Ilıcak bu şekilde tahliye olmuşlardı. Peki bu kez sınırlar yeniden genişletilmedi mi? Ali Özkaya, "Tüm bunlara rağmen bir kişi bunlardan geçerek mahkûm oluyorsa, Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru imkânından sonra da hâlâ burada ifade özgürlüğünü aşan bir durum var deniyorsa, bu bir ifade özgürlüğü değil, terör örgütü propagandası suçunu oluşturur" dedi. Ona kapalılar.

Uyuşturucuda ince çizgi

Ben özetleyerek aktaracağım.

Uyuşturucu baronları, bu işi mafya türü suç örgütü kurarak yapanlar kapsam dışı. Ali Özkaya, "Toplumdan uyuşturucu konusunda eleştiriler geliyor, bir kısmı 'Uyuşturucuya karşı katı olmamız gerekir' diyor. Uyuşturucu baronu denilenlerle örgütlü olarak uyuşturucu suçu işleyenler ve hem içici hem satıcı dediğimiz gruplar var. Hepsi aynı maddede olduğundan dolayı bunları kapsam dışı bıraktık" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da uyuşturucu konusunda kesin bir tavır koymuştu. Uyuşturucuda bir istisna var. İçicilerin cezası yarı yarıya iniyor.

Artan cezalar

* Mafyaya cezalar artıyor: Bu paketin adı infaz indirimi ama bir de bindirim kısmı var. Yani sadece indirim yapılmıyor, mafya ve tefecilikte cezalar artırılıyor. Mafya liderlerine cezalar 4 yıldan 8 yıla çıkarılıyor. Tefecilikte ise 6 yıla yükseltiliyor. Tefecilik mafya tarafından yapılırsa -ki bizde çoğunlukla öyle- bu kez ceza sınırı 20 yıla çıkıyor.

* Bergen cezası artırıldı: Kadınların yüzüne kezzap atan ya da tasarlayarak acımasız hisle yaralayanların cezası ise 18 yıla çıkarılıyor. Buna Bergen cezası diyebiliriz. Ama Bergen tek değil ki... O kadar talihsiz kadınıımız var ki... Hatırladınız mı, şarkıcı Bergen bunun bedelini hayatıyla ödemişti. Bergen'in yüzüne kezzap atıp bir gözünü kör eden kocası, cezaevinden çıktıktan sonra da onu katletmişti. Serenay Sarıkaya, yakında acıların kadını Bergen'i beyazperdeye taşıyacak.

Ekonomik önlemler nedir ne olmalıdır?

[Esfender KORKMAZ](#)

02 Nisan 2020

Virüs salgını önlemede alınacak her türlü siyasi risk, katlanacağımız ekonomik maliyetler ikinci plandadır. Birinci planda, sağlık dışında alınacak ekonomik önlemler krizi engellemek içindir. Bu alanda başka ülkeleri tartışmaktan çok kendi imkan ve kararlarımızı tartışmak ve en etkili düzeyde tutmak zorundayız.

1. En çok tartışılan işsizlik sigorta fonundaki paranın kullanılmasıdır. Bu para çalışanların parasıdır. Her türlü destekte çalışanlara gitmelidir. Fonda 131.6 milyar TL var. Bunun 9 milyar lirası mevduatta, kalan 122.6 milyar lirası da devlet iç borçlanma senetlerindedir. Zaten Merkez Bankası elinde işsizlik fonu DİBS'leri olan kamu bankalarına bunlar karşılığında para vereceğini açıkladı. Yani istenirse kullanılabilir hale geldi. Ayrıca, siyasi iktidarın önceki yıllarda işsizlik fonundan yasayla bütçeye aktardıkları paraları yeni bir yasayla olağanüstü dönem olduğu için geri vermesi gerekir.

2. Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ) kapsamında, talep garantili yatırımlar için bütçeden ayrılan ödemelerin ertelenmesini önerenler var. Bu kapsamda 2020 bütçesinden 10,5 milyar TL'si şehir hastanelerine, 8,3 milyar TL'si köprü ve otoyol işletmecisi firmalar için olmak üzere toplam 18,9 milyar TL ödenek konuldu.

KÖİ yatırımlarının büyük kısmı dış borçla finanse edildi. Çoğunda da devlet kefaleti var. Bu yatırımların maliyeti ve projelerin uygulama şekli tartışılabilir. Ancak eğer bütçeden ödeme yapılmazsa müteahhitlerde dış borçlarını ödeyemezler. Dış borç devlet veya özel sektör fark etmez. **Türkiye temerrüde düşer.**

3. Kamu bankalarının esnafa, kobilere, kapatılan okullara düşük faizli kredi vermesi doğru bir uygulamadır. Gel gör ki, uygulama konuşulanlar gibi değil. Kamu bankaları olağanüstü şartları dikkate almadan SGK borcu olanlara kredi vermiyor. Yani normal şartlarda da aynı krediler vardı.

4. Merkez Bankasının açık piyasa işlemlerini güncelleme ve çerçevesini genişletme yoluyla Swap ihaleleri ile ihracatçılara 60 milyar TL reeskont kredisi vererek DİB'ler karşılığı kredi vererek para arzını artırma kararları var. Merkez Bankası para arzını daha da artırabilir.

Aslında kağıt paranın aynı para birimi toplamı için "**ödeme taahhüdü**" dışında bir teminatı yoktur. Merkez Bankaları da farklı şekillerde karşılık icat eder ve teorik olarak sınırsız miktarda para yaratabilir. Türkiye de, önemli olan enflasyon sorunudur. Ancak enflasyon; Merkez Bankalarının bir defa değil, sürekli para arzını artırmaları halinde gerçekleşir. Kaldı ki Türkiye de aynı olağanüstü hal nedeni ile hane halkının nakit talebi yüksektir. Ekonomide yavaşlama işlem hacmini ve paranın dolanım hızını da yavaşlatmıştır. Bu şartlarda para arzı enflasyonu kronik enflasyon düzeyinin çok üstüne çıkarmayacaktır.

5. Devletin açıkladığı önlemler içinde bazı vergilerin ertelenmesi, kamu kiralari ve irtifak haklarının ertelenmesi, kamu bankaları kredilerinin ertelenmesi, temerrüde düşen firmalar için krizin mucbir sebep sayılması, 2 milyar nakit yardım yapılması gibi önlemler var. Diğer ülkelerle kıyaslırsak nakit desteğin yok derecesinde kaldığını görmekteyiz.

İki husus önemlidir; Birisi ertelenen vergi ve kiralari 6 ay sonra ikiye katlanarak ödenecektir. Firmaların geliri aynı oranda artmayacak ve hatta bu sene birçok sektörde tersine düşecektir. O zaman yapılması gereken, isteyenlerin vergi ve kira ödemelerini düşük faizle daha uzun zamana yaymak olmalıdır. İkincisi ise, nüfusu bize yakın diğer ülkeleri kriter alırsak hane halkına 30-50 milyar nakit para dağıtılmalıdır.

6. Uluslararası Para Fonu (İMF), Coronavirüsle mücadele için 1 trilyon dolar bütçe ayırdı. İMF bizimde ortak olduğumuz bir fondur. Bu günler için ortağız. İMF'den kaynak kullanmak ekonomik istikrar içinde düzeltici etki yapar. Buna rağmen İMF Avrupa Departmanı Direktörü Poul Thomsen, Rusya ve Türkiye hariç, Orta ve Doğu Avrupa'daki AB dışı gelişmekte olan 9 ekonominin çoğunun IMF'nin hızlı finansman desteği kapsamında, acil yardım başvurusunda bulunduğunu bildirdi.

İMF'den kaynak kullanmaya, iç politika dışında objektif gözle bakmak gerekir. Ne bizde ne de dünyada olumsuz tepki çekmez. Virüsle mücadele de İMF kaynakları, Türkiye için en etkili yoldur.

İbrahim Kahveci

Rusya'ya bu kıyak sürececek mi?

Konumuz doğalgaz. Biz doğalgazı Rusya başta olmak üzere İran ve Azerbaycan'dan ithal ediyoruz.

EPDK Ocak 2020 bülteninden bazı bilgiler aktaralım:

5.989 milyon sm³ doğalgaz ithal ediliyor ama bunun 3.859 milyon sm³ kısmı boru hatlarından geliyor. Karşılaştırma için söyleyelim: 2017 ocak ayında yine 5.914 milyon sm³ doğalgaz ithalatı yapılmış ve boru hatlarından 4.209 milyon sm³ gelmiş.

Biz son bir yıldır LNG (sıvılaştırılmış gaz) ithalatına ağırlık veriyor, boru hatları ile gaz ithalatını sınırlandırıyoruz. LNG'yi ise Nijerya, Cezayir, ABD gibi ülkelere alıyoruz. Şimdi gaz ithalatımıza ülke bazında bakalım:

Rusya Federasyonu'ndan 2.210 milyon sm³ ithalat ile toplam ithalatın yüzde 37'si alınmış. Geçen yıl 1.837 milyon sm³ ithalat ile yüzde 32 pay alıyordu. Oysa 2017 yılı ocak ayı ithalatında Rusya'nın payı yüzde 48'lerde seyrediyordu.

Aslında tek cümlede uzatmadan söyleyelim: Rusya'dan doğalgaz ithalatını kısmaya çalıştığımız anlaşılıyor. Hatta Türk Akım boru hattı açılmasına rağmen Rusya Federasyonu'ndan gaz alımda direniyoruz. Bu yıl Rusya'nın payı artış göstermiş ama hala eski oranın gerisinde. Bu ilk tespit.

***

Doğalgaz birimlerinde çok farklı veriler var. Mesela Hazine ve Maliye Bakanlığı sitesinde Avrupa Doğalgaz fiyatı \$/mmbtu olarak yer alıyor. 2018 yılında 7,7 dolar olan fiyat 2019 yılında 4,8 dolara düşmüş. Kış aylarında yükselen fiyat yaz aylarında düşüyor. Mesela 2019 ocak-şubat aylarında 7,3-6,0 dolar olan fiyatlar temmuz-ağustos aylarında 3,6-3,7 dolara gerilemiş.

Bu yıl ocak ayında ise 3,6 dolar olan fiyat şubat ayında da 2,9 dolara gerilemiş. Veya şöyle izah edelim: 2019 yılı ilk 2 ayında 6,65 dolar olan gaz fiyatı 2020 yılı ilk 2 ayında 3,25 dolara gerilemiş. Önceki gün itibarı ile bu fiyat 2,5 dolardı.

Bu ne demek oluyor? Doğalgaz fiyatı Avrupa'da yüzde 60'ın üzerinde düşüş yaşamıştır. Bir Avrupalı 100 euro fatura öderken, şimdi aynı miktar doğalgaza 40 euronun altında fiyat ödüyor.

***

Gelelim ülkemize.

Avrupa'da ocak-şubat aylarında 80-90 dolar arasında seyreden 1000 metreküp doğalgazı biz 250

dolar civarında bir fiyattan Rusya ve İran'dan satın alıyoruz. Hatta önceki gün 70 dolara dahi yaklaşan Avrupa gaz fiyatı (bin m3) bize hala 250 doların üzerinden satılıyor. O nedenle biz şu anda vatandaşımıza indirim yapamıyoruz. Bunun ana nedeni şu: Biz doğalgazı petrol ve türev ürünlerin fiyat değişimlerinin gecikmeli yansması ile ithal ediyoruz. Almanya ve Avrupa ise serbest piyasasındaki fiyata göre Rusya'dan gaz ithal ediyor.

Şöyle izah edelim:

Rusya Avrupa'ya doğalgazı 70-80 dolar üzerinden satarken Aynı Rusya bize aynı doğalgazı 250 dolar üzerinden satıyor.
(İran daha yüksek, Azerbaycan ise çok az düşük fiyattan)

***

Bizde durum ne olacak? Doğalgaz fiyatlarında bu zor günlerde bir indirim yapılamaz mı? Aslında indirim için alanımız var.

Bu yılın ilk çeyreğinde 250 doların üzerinde fiyattan ithalatımız var. Ama petrol ve türev ürünlerin fiyat düşüşü sayesinde yılın son çeyreğinde bizim de doğalgaz ithalat fiyatımız 150 dolar seviyelerine düşecektir.

Yani bizim ithalat fiyatımız TL bazında şu anda 1,55 lira ederken, yılın son çeyreğinde dolar/TL 6,5 olsa bile 1,0 liranın altına gerileyecek. O nedenle şimdiden yüzde 20 civarı indirim yapılabilir. Yıl sonunda düşecek fiyatı (TL bazında yüzde 35-40 arası) şimdiden daha düşük bir indirimle vatandaşa yansıtabiliriz. Yılın ikinci yarısında başlayıp yılın son döneminde yüzde 50'ye varacak ithalat fiyatındaki düşüşü böylece daha düşük oranda ama şimdiden vatandaşımıza yansıtabiliriz.

***

Şimdi son noktaya geelim. Boru hatları döşenirken 25 yıllık kontratlar yapılıyor. Türk Akım'ı üzerinden bir fiyat kontratı henüz duymadık. Batı Akım kontratları zaten 2021'de bitiyor. Mavi Akım ise 2026'larda bitiyor. Kısaca Rusya'ya "artık yeter" dememiz gerekiyor.

Bize de gazı Avrupa fiyatlarından satmalısın dememiz gerekiyor. Bu işi sıkı takip edelim. Rusya bizden aldığı yüksek fiyatlı para ile Suriye'de, Libya'da bize operasyon çekiyor... En azından kendimize çekilen operasyonun parasını biz ödemeyelim.

Yeter!

02 Nisan 2020, Perşembe **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Bazı densizler olağanüstü durumu yok sayarcasına davranmayı özgürlük sanıyorlar

Sanki 3'üncü Dünya Savaşı'nın bir cephesindeymiş gibi yaşamıyor muyuz?

Sanki **"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır"** değişimin doğrulandığını ve bütün vatan sathında aynı önlemlerin alındığını görmüyor muyuz? Bu dönemde kimsenin ayrıcalığı yok. Mesela eğer 65 yaşını geçmişseniz Cumhurbaşkanı olsanız da evinizden çıkmamanız gerekiyor.

Densizlikler

Olağanüstü koşulların yaşandığı bu dönemde bazılarının eski alışkanlıklarından vaz geçmemeleri ve şımarıklıklarını sürdürmeleri gerçekten çok ayıp değil mi? Bu densizlerin bazen inançlara saldırımları, bazen devlet kurumlarının aldıkları önlemleri yok saymaya çalışmaları, dayanışma ruhunu saldırılarına hedef kılmaları gerçekten anlaşılması zor durumlara sebep oluyor. Özgürlük ve demokrasi, bu gibi olağanüstü durumların yok sayılmasını mı sağlar sanki?

Ayıplı hesaplar

İçişleri Bakanı Soylu, dün yaptığı açıklamalarda 2 bin 977 hesap hakkında işlem yapıldığını belirtirken **"Bu hesapların çok büyük bölümü yurt dışından yönetilen hesaplar. Türkiye bu süreçte başarısız olsun diyenler bir çaba içindeler. Bunlara fırsat vermeyeceğiz. Ekiplerimiz fırsat vermiyorlar zaten."** dedi.

Erdoğan konuştu

Dün [AK Parti](#) il başkanlarına hitap eden [Cumhurbaşkanı Erdoğan](#) **"Biz Bize Yeteriz Türkiyem"** kampanyasına değinirken şunları da söyledi:

"Devlet içinde devlet olmanın anlamı yoktur. Tüm kampanyalar sadece devletimizin açıklamış olduğu birimler tarafından yürütülmektedir. Buna kimsenin hakkı yok, yasalarımız da müsaade etmiyor"

Muhalefete uyarı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, birçok spekülasyonun yapıldığını; devletin para toplamaya, dilencilik yapmaya yöneldiği gibi çirkin yaklaşımlar olduğunu da belirterek **"Muhalefetin ağzından çıkanı kulağının duyması lazım. Eğer duymuyorsa milletimiz bunlara cevabını verir"** dedi.